

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

Fractie	VRAAG	ANTWOORD
	3.1 Rapport Grip op informatieveiligheid	
VVD (mw. Jahan)	1. Hoe vaak is er de afgelopen tijd gereageerd op Phishing mails door de organisatie op alle lagen? 2. Halen we het afgesproken veiligheidsniveau (niveau 4 werd genoemd) en in hoeverre is dit een veilig niveau. Wat houden de verschillende veiligheidsniveaus in?	1. Het verstrekken van dergelijke cijfers via deze route is vanuit informatiebeveiligingsperspectief niet wenselijk. Het betreft vertrouwelijke informatie en het schetsen van context bij deze vraag is erg belangrijk. Ons voorstel is dan ook om deze vraag in een (awareness) sessie met de VV toe te lichten. Dit sluit ook aan bij de aanbevolen awareness sessie vanuit het recente RKC onderzoek naar de sturing op informatieveiligheid. Wel kunnen we alvast inzicht geven in de cijfers van de phishing simulaties die periodiek worden uitgevoerd. Deze simulaties zijn onderdeel van het Rijnlandbrede awareness programma voor informatiebeveiliging. Bijlage 1 laat de klikpercentages per ronde zien van de vijf phishing simulaties die in 2022 zijn uitgevoerd. Te zien is dat het klikpercentage daalt. Bij de laatste phishing simulatie – van juni 2023 – werd deze dalende trend voortgezet. 6% heeft toen geklikt. 2. In de vraag wordt gesproken over een veiligheidsniveau, maar onze ambitie is gestoeld op een volwassenheidsniveau. Dat zijn twee verschillende grootheden. Een volwassen organisatie op niveau 4 opereert risico gestuurd, maakt bewuste keuzes met betrekking tot prioriteren van maatregelen en blijft de effectiviteit van de maatregelen meten, beoordelen en verbeteren waar nodig. Zie bijlage 2 voor duiding bij de verschillende volwassenheidsniveaus. De verwachting is dat we volwassenheidsniveau 4 in 2023 niet gaan halen. Daarom zijn er begin dit jaar keuzes gemaakt in de te implementeren beheersmaatregelen op basis van een risicoafweging. Deze maand vindt – net als twee jaar geleden – een audit plaats om het huidige volwassenheidsniveau te bepalen. 3. Het verstrekken van dergelijke cijfers via deze route is vanuit informatiebeveiligingsperspectief niet wenselijk. Het betreft vertrouwelijke informatie en het schetsen van context bij deze vraag is erg belangrijk.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	3. Hoe vaak is in de afgelopen tijden geprobeerd de systemen van Rijnland te hacken? En door welke partijen wordt er gepoogd om te hacken?	Ons voorstel is dan ook om deze vraag in een (awareness) sessie met de VV toe te lichten. Dit sluit ook aan bij de aanbevolen awareness sessie vanuit het recente RKC onderzoek naar de sturing op informatieveiligheid.
	3.4 Zomerburap 2023	
AWP (dhr. Van den Berg)	1. Graag ontvangt de fractie AWP een meer uitgebreide schriftelijke toelichting op alle punten die in de Zomerburap 'rood' scoren – Vriendelijk verzoek aan te geven wat de ernst c.q. impact is; – De voortgang wordt wel benoemd, maar in mindere mate waarom deze nu precies rood is, m.a.w. wat de (potentiële) impact nu is. 2. Voorts graag benoemen wat D&H als (beheers)maatregelen op deze punten ziet. 3. Tenslotte vernemen we graag per punt hoe en wanneer deze maatregelen worden ingezet danwel - indien buiten mandaat - aan de VV worden voorgelegd. Het zou nuttig zijn dit in het vervolg immer als bijlage bij de burap's toe te voegen.	Zie onderstaand een aanvullende toelichting op de drie rode punten uit de Zomerburap 2023: 1. Voldoende Water – ‘we onderhouden het watersysteem en houden de assets in stand’, p.14 <u>Opgenomen toelichting Zomerburap:</u> Dit betreft met name het onderhoudsbaggeren van de watergangen; het maaien en schonen van watergangen; het vervangen van oeverbeschoeiingen; en het renoveren en nieuwbouwen poldergemalen. Zoals gezegd is het een uitdaging om op het gewenste tempo te komen voor baggeren en renoveren van gemalen. In het coalitieakkoord zijn extra middelen ter beschikking gesteld voor het intensiveren van de renovatie van poldergemalen. Aanvullend is op p.17 het volgende genoteerd: Het onderhoudsbaggerprogramma loopt. Door diverse oorzaken buiten onze invloedssfeer, zijn enige vertragingen opgetreden die zorgen voor lagere uitgaven in 2023. Voor baggeren zijn er veel wijzigingen geweest in de bemensing; er is hulp gezocht voor het vereenvoudigen van de werkprocessen. In de eerste 6 maanden is 78 km watergangen ingepeild, en 44 km gebaggerd. De uitdaging is om hier voldoende tempo in te krijgen zodat de jaarlijkse aangroei van bagger wordt verwijderd. <u>Aanvullende toelichting:</u> Dit rode bolletje binnen het programma Voldoende Water gaat over onder andere de voortgang van het baggeren. We werken daar naartoe met een tempo dat past bij de LTAP. Op dat tempo zitten we nog niet, maar we komen nu wel op stoom, dat geldt zowel voor de voortgang van het baggeren en het renoveren van gemalen. Er is veel gedaan aan de aanpak

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
 Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
 Datum: 13 september 2023

		en we zetten de middelen uit het coalitieakkoord in om op het gewenste tempo te komen. Op dit moment hebben we nog niet de juiste bemensing om op dat tempo te komen. 2. Voldoende Water – ‘we houden het watersysteem in stand’, p.16 <u>Opgenomen toelichting Zomerburap:</u> Het uitvoeren van het lopende werk gaat voorspoedig, op enkele gemalen na waar om diverse redenen vertraging is opgetreden. Er zijn (per juni) 12 gemalen aanbesteed; het doel voor 2023 is 18. We liggen op koers om 15 gerenoveerde/vernieuwde gemalen in bedrijf te nemen. De zorg is het tempo: er is een intensivering nodig om het areaal niet (verder) te laten verouderen. De gemalen worden gerenoveerd of vervangen in jaarlijkse werkpakketten volgens de Lange Termijn Asset Planning. In het coalitieakkoord zijn hiervoor middelen beschikbaar gesteld. Op dit moment is de bemensing het knelpunt om nieuw werk te kunnen voorbereiden. 3. Waterketen – ‘slibverwerking’, p.30 <u>Opgenomen toelichting Zomerburap:</u> Uit de uitkomst van de pilot blijkt dat de ontwateringsmachine niet werkt. Er worden afspraken gemaakt met de leverancier over een nieuw ontwerp. De inschatting is dat het tot wel twee jaar kan duren voordat hier een prototype voor is. <u>Aanvullende toelichting:</u> De machine is bij het proefdraaien kapotgegaan. Dit jaar hebben we geen draaiende machine; om die reden zal de score het gehele jaar rood blijven. De fabrikant gaat, in overleg met Rijnland, terug naar de tekentafel om het ontwerp aan te passen. Of dat lukt is op voorhand niet te zeggen.
PvdA (mw. Van Zantvoort/mw. Van Rooten)	1. Op p. 14 staat onder 4) dat de nieuwe klimaatscenario's in oktober gepubliceerd worden, terwijl onder 7), werken aan een klimaatbestendige stad en platteland, staat dat het KNMI eind 2023 met nieuwe klimaatscenario's komt. Wanneer komen die	1. Op 9 oktober publiceert het KNMI naar verwachting nieuwe klimaatscenario's. De consequenties van de klimaatscenario's werken we uit in het project 'Toekomstbestendig watersysteem Rijnland' (TWR), zoals opgenomen in het coalitieakkoord. Vanuit project TWR bereiden we een memo voor, die op of kort na 9 oktober ter kennisname aan de VV zal

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	scenario's nu precies uit? Krijgt de VV die klimaatscenario's dan meteen ter informatie toegestuurd? Hoe en wanneer gaat het College de VV betrekken bij de gedachtenvorming naar aanleiding van deze scenario's? 2. Op pag. 24 van de Zomerburap staat dat het Rijnland niet gelukt is een extra impuls te geven aan het Deltaplan Agrarisch Gebied omdat de landelijke projectorganisatie geen concrete handreiking hiervoor heeft gegeven. Wat betekent dit concreet voor het vervolg van dit project? Heeft Rijnland hier de projectorganisatie over aangesproken? Zo nee, waarom niet?	worden toegezonden. In dit memo duiden we de klimaatscenario's en informeren we de VV over het vervolgproces. 2. We proberen via dit project een groter deel van de agrarische sector te bereiken om verbeteringen van de waterkwaliteit te realiseren. De projectorganisatie lukt het niet om de sector breed te bereiken. Rijnland heeft de projectorganisatie hier meermaals op aangesproken (ambtelijk en bestuurlijk), maar zonder het gewenste effect. We zetten daarom zelf in op de inspiratiepolders en het landbouwportaal om de sector te bereiken.
	3.6 Waterschapsverordening en onderhoudsverordening	
CU-SGP (dhr. Roorda)	Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen Er worden wel erg veel begrippen omschreven. Zijn al deze begrippen met hun omschrijvingen wel nodig? 1. "Bergen van water" (Zou de doelgroep niet weten dat "bergen" en "opslaan" synoniemen zijn?) 2. "Beschoeiing" (Wat is de relevantie van het omschrijven van dit begrip op de wijze waarop dit nu gebeurt?)) 3. NEN-normen (In plaats van al deze normen in de begrippenlijst op te nemen, kan er ook in de artikelen statisch naar deze normen worden verwezen, zoals bijvoorbeeld gedaan is bij de Beoordelingsrichtlijn	Het college meent dat het wenselijk is in het kader van begrijpelijke taal en dienstverlening om deze omschrijvingen toe te voegen. 1. Wij denken inderdaad dat niet voor iedereen duidelijk is dat bergen en opslaan synoniemen zijn. 2. Deze definitie helpt om discussies te voorkomen over de vraag of iets wel/niet een beschoeiing is. 3. Dat zou inderdaad kunnen, maar heeft als nadeel dat de tekst dan minder leesbaar wordt. Daarnaast is dit voortzetting van de manier waarop het Rijk deze verwijzing aan ons heeft overgedragen in het overgangsrecht (de bruidsschat).

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling (versie 2;2017)) 4. "Watermonster" (Moet de omschrijving voorkomen dat hierbij gedacht wordt aan een monsterlijk waterdier?☺)	4. Dit is inderdaad voor mensen die dit begrip niet kennen.
	Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen De begrippen worden niet altijd consistent omschreven. 1. Aanvoeren, afvoeren: "werk" ("werk" wordt niet omschreven, "bouwwerk", "(ondersteunend) kunstwerk" en "waterstaatswerk" wel) 2. Afvalwaterzuivering (De gebruikelijke term is "afvalwaterzuiveringsinstallatie (AWZI)") 3. Oppervlaktewater, Oppervlaktewaterlichaam, Oppervlaktewatersysteem, Waterlichaam (De omschrijving van "waterlichaam" is identiek aan die van "oppervlaktewaterlichaam") 4. Peilbesluit, Peilvak, Waterpeil, Waterspiegel, Winterpeil, Zomerpeil (Wordt met het "gebied" in de omschrijving van Peilbesluit wellicht "peilvak" bedoeld? Wordt met "de bovenkant van het oppervlaktewater" in de omschrijving van Waterpeil wellicht "waterspiegel" bedoeld?	1. Dank voor de observatie/suggestie. Dit kunnen we middels een nota van wijziging nog verder aanscherpen. 2. Dank voor de suggestie, maar de term afvalwaterzuiveringsinstallatie is geen begrijpelijk Nederlands (geen taalniveau B1). Daarom is dit in de verordening aangepast. 3. Klopt, maar in de Omgevingswet zijn dit twee verschillende begrippen. Die kunnen wij vanuit Rijnland niet aanpassen. 4. Ja, dat wordt zo bedoelt. Toch is dat bewust niet zo opgeschreven. Voor veel mensen is de tekst op deze manier namelijk beter zelfstandig te lezen. Ja, dat wordt zo bedoelt. Toch is dat bewust niet zo opgeschreven. Voor veel mensen is de tekst op deze manier namelijk beter zelfstandig te lezen. Dat geeft iets meer 'gevoel' bij de uitleg van het begrip.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	Wat voegt de zin "Meestal geldt het zomerpeil van ongeveer maart/april tot ongeveer september/oktober." in de omschrijving van Zomerpeil toe?)	
	Artikel 9.1a, lid 2 Dijkgraaf en hoogheemraden kunnen afwijken van lid 1 wanneer dat voor een of meer belanghebbende gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de beoordelingsregels te dienen doelen. Maar toch niet van onderdeel d. van het lid 1?	Jawel, het kan ook onevenredig zijn om te rekenen met het maximum percentage verharding uit het Omgevingsplan. Met deze uitzondering streven wij ernaar altijd een rechtvaardige uitkomst te kunnen bieden. Uitsluiten van onderdeel d beperkt de mogelijkheden van D&H om deze rechtvaardige uitkomst te kunnen realiseren.
	Artikel 12.64 Er wordt gewerkt volgens de Beoordelingsrichtlijn SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling (versie 2;2017), of op een manier die daar op lijkt. "op een manier die daarop lijkt" lijkt© geen duurzame bepaling.	Dit is een B1 manier van opschrijven van gelijkwaardige manier. Het college meent dat deze bepaling wel voldoende duidelijk is. Op het moment dat de regels echt worden gebruikt, zal pas blijken of deze formulering duurzaam is of niet. Mocht blijken dat de inschatting niet klopt, dan kan dit artikel altijd worden aangepast. Daarvoor is het nu te vroeg.
	Artikel 14.15 "de richtlijn boortechnieken (versie: juni 2019-v1.0) van RWS". Suggestie: Vervang "RWS" door "Rijkswaterstaat" (zie Artikel 38.1, onder d., 1°)	Dank voor de observatie/suggestie. Dit zal middels een nota van wijziging worden aangepast.
	Artikel 14.15 "Voorschrift Toetsen op Veiligheid Primaire Waterkeringen (versie: september 2007)"	Dit voorschrift is een bijlage bij de waterschapsverordening en wordt daarmee ook door Rijnland gepubliceerd. Wij willen en kunnen deze dus nog steeds gebruiken.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	Dit voorschrift lijkt ingetrokken (Zie Bijlagen I en II van de Regeling veiligheid primaire waterkeringen 2023)	
	In mijn technische vraag [voor de commissie van 21 juni 2023] heb ik geopperd of het wellicht verstandig is in de Waterschapsverordening dynamisch te verwijzen naar NEN-normen. Daarop is geantwoord dat "het voor de rechtmatigheid en rechtszekerheid belangrijk is dat wijzigingen in regelgeving op de juiste manier worden bekendgemaakt. Dit staat voorgeschreven in de Bekendmakingswet. Volgens deze wet, moet Rijnland een wijziging in regelgeving bekendmaken in het Waterschapsblad voordat deze wijziging in werking kan treden. Iedere initiatiefnemer kan zich gratis abonneren op dit Waterschapsblad. Dit werkt anders bij wijzigingen in de NEN-normen. Zoals aangegeven, worden de NEN-normen vastgesteld door een private partij. Daarnaast rusten er auteursrechten op deze NEN-normen. Alleen wanneer initiatiefnemers betalen voor een abonnement kunnen zij instellen dat zij per mail willen worden geattendeerd op wijzigingen in de NEN-normen. Er is dus geen gratis variant. In deze praktijk kan dus niet worden gegarandeerd dat wijzigingen in normen die niet van publiekrechtelijke aard zijn (zoals NEN-normen) op de juiste manier bekend worden gemaakt. Dit is voor andere overheden de aanleiding om altijd te kiezen voor	Zie hiervoor ook de VV-besluitnota Waterschaps- en onderhoudsverordening die voor ligt in de commissie BOD van 13 september 2023, waar bij argument 2.7 lid c staat: 'In de Waterschapsverordening gebruikten wij twee soorten verwijzingen naar private normen. Voor een deel statisch (naar een specifieke versie, een nieuwe versie geldt niet automatisch) voor een ander deel dynamisch (naar de meest recente versie). Er is gevraagd of wij niet overal moeten kiezen voor een dynamische verwijzing. Deze vraag was aanleiding ons verder te verdiepen in de voor- en nadelen van beide manieren. Hierbij stuiten wij op twee belangrijke bezwaren bij dynamische verwijzingen. Kenbaarheid private norm Bij de vraagstelling zijn wij gewezen op een uitspraak van de Raad van State. Conclusie in deze uitspraak is dat de private norm geen algemeen verbindend voorschrift is, waardoor artikel 89 Grondwet en de Bekendmakingswet niet van toepassing zijn. Wel geeft de Raad van State aan dat de private norm voldoende kenbaar moet zijn. Ondertussen is op 1 juli 2021 de Bekendmakingswet gewijzigd. Volgens het nieuwe artikel 14a, lid 2 Bekendmakingswet moeten wij in het Waterschapsblad mededeling doen van private normen die in een algemeen verbindend voorschrift van toepassing worden verklaard. Met de komst van dit artikel, is de Bekendmakingswet dus nadrukkelijk wel van toepassing op de verwijzing naar private normen in de Waterschapsverordening. Alleen met een statische verwijzing kunnen wij borgen dat op de juiste manier mededeling wordt gedaan van nieuwe versies van private normen. Regelgevende bevoegdheid Staatsrechtelijk bezwaar bij een dynamische verwijzing is dat met deze verwijzing een deel van de regelgevende bevoegdheid wordt overgedragen aan een private partij.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	statische verwijzing naar dit soort normen. Dit staat bijvoorbeeld in: • artikel 3.47, lid 2 van de Aanwijzingen voor de regelgeving voor landelijke regelgeving; • Artikel 3.38, lid 2 van de Aanwijzingen voor provinciale regelgeving Noord-Brabant. Het is daarom beter om vast te houden aan de statische verwijzing naar NEN-normen." De Raad van State oordeelt echter dat NEN-normen geen vanwege het Rijk vastgestelde algemeen verbindende voorschriften als bedoeld in artikel 89, vierde lid, van de Grondwet zijn. Daarom is artikel 89 van de Grondwet noch de Bekendmakingswet van toepassing op de bekendmaking daarvan (ECLI:NL:RVS:2011:BP2750, rechtsoverweging 2.4.4). Mijn vraag aan het College van D&H is dan ook of het uitgangspunt in de Waterschapsverordening uitsluitend statisch te verwijzen naar NEN-normen in het licht van deze uitspraak moet worden herzien.	Conclusie Wij zijn daarom van mening dat in de Waterschapsverordening alleen statische verwijzingen naar private normen moet bevatten. Daarom hebben wij alle dynamische verwijzingen door een statische verwijzing vervangen. Hierbij hebben wij in de begrippen bij iedere verwijzing naar een NEN norm direct een hyperlink naar deze norm toegevoegd'
	Naar aanleiding van de beantwoording van mijn "technische" vraag over de verwijzing in de Waterschapsverordening naar (private) normen, wil ik graag de volgende observaties delen: Artikel 1.1 Omschrijving NEN-EN-ISO 11885 zit verstopt in omschrijving NEN-EN-ISO 11732	Zie hiervoor het antwoord op de vorige vraag.

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	Artikel 14.15 - Geen statische verwijzing naar NEN 3650 en NEN 3651. Betreffende normen ontbreken in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. - Geen statische verwijzing naar de Richtlijn boortechnieken van Rijkswaterstaat? Betreffende richtlijn (actuele versie: juni 2019) is een intern kader van RWS en voor zover mij bekend niet extern gepubliceerd en ontbreekt in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. - VTV 2006 betreft Voorschrift Toetsen op Veiligheid Primaire Waterkeringen van september 2007 (Bijlage II, bedoeld in artikel 2 van de Regeling veiligheid primaire waterkeringen) en lijkt niet meer vigerend. Betreffend voorschrift ontbreekt in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. Artikel 14.23, tweede lid Geen statische verwijzing naar NEN 3650 en NEN 3651. Betreffende normen ontbreken in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. Artikel 14.24, eerste lid Geen statische verwijzing naar NEN 3650 en NEN 3651. Betreffende normen ontbreken in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. Artikel 12.64 - Geen statische verwijzing naar de Beoordelingsrichtlijn SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling (Vigerend: Versie 2 30 maart 2017 [ref.: sibk.nl]). Betreffende	

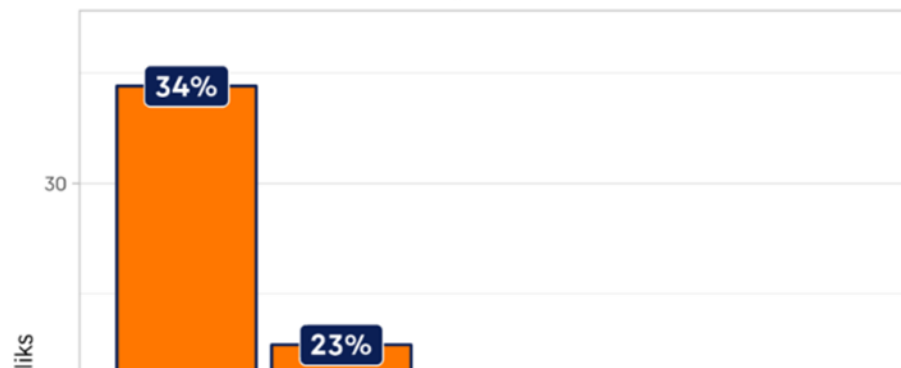
Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

	richtlijn ontbreekt in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. - Er wordt gewerkt volgens de Beoordelingsrichtlijn SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling, of op een manier die daar "op lijkt". Wordt hier bedoeld een manier die gelijkwaardig is aan betreffende beoordelingsrichtlijn? Artikel 12.77 Geen statische verwijzing naar de Beoordelingsrichtlijn SIKB 12000 Tijdelijke grondwaterbemaling. Betreffende richtlijn ontbreekt in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. Artikel 38.1, onder d 1 Geen statische verwijzing naar de Richtlijn boortechnieken van Rijkswaterstaat? Betreffende richtlijn (actuele versie: juni 2019) is een intern kader van RWS en voor zover mij bekend niet extern gepubliceerd en ontbreekt in Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen. Graag wil ik van het College van D&H weten of de Waterschapsverordening naar aanleiding van deze observaties nog aanpassing behoeft.	

Bijlage 1

Overzicht van klikpercentages per ronde

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

Bijlage 2

Beantwoording Technische Vragen

Aan: Verenigde vergadering
Onderwerp: Beantwoording technische vragen commissie BOD
Datum: 13 september 2023

Niveau 1 informeel	Niveau 2 Beheerst	Niveau 3 Vastgesteld	Niveau 4 Voorspelbaar	Niveau 5 Geoptimaliseerd
<u>De werkzaamheden worden op verwerkingsniveau informeel uitgevoerd.</u> Vereiste capaciteit/bekwaamheid is meestal niet gedocumenteerd en in staat van dynamische verandering, meestal op een ad-hoc, ongecontroleerde en reactieve werkwijze. Basis niveau van implementatie.	<u>De werkzaamheden worden binnen een afdeling beheerst (herhaalbaar) processen uitgevoerd.</u> Vereiste capaciteit/bekwaamheid worden regelmatig uitgevoerd, maar zijn niet geformaliseerd of consistent. Dekking is niet overeengekomen of uitgebreid. Meestal een standaard niveau van implementatie, maar nog steeds plaatselijk gericht.	<u>De werkzaamheden worden organisatie breed volgens een vastgestelde werkwijze uitgevoerd.</u> Vereiste capaciteit/bekwaamheid is formeel gedocumenteerd, met een overeengekomen eigendom en reikwijdte, en wordt gebruikt in de meerderheid van de organisatie. Standaard implementatieniveau.	<u>De prestaties worden gemeten, vergeleken met de branche en gebruikt voor een optimaal lerend vermogen.</u> Vereiste capaciteit/bekwaamheid en de prestaties worden regelmatig gerapporteerd in een vast formaat met status navolging. Geavanceerd niveau van implementatie op diverse plaatsen, met bijna volledige dekking.	<u>Uitingen tav de prestaties maken optimaal (integraal) onderdeel uit van de bedrijfsstrategie en uitingen.</u> De capaciteit van de vereisten wordt voortdurend verbeterd door zowel incrementele als innovatieve veranderingen. Geavanceerde/toonaangevende implementatie en volledige dekking.
Beleid Ongedefinieerd beleid en/of normen Proces Niet gedocumenteerd proces Zeer beperkte reikwijdte Onregelmatige en inconsistente uitvoering Geen rapportage aan de belangrijkste stakeholders. People Geen rollen en verantwoordelijkheden gedefinieerd. Technologie Geen of gedeeltelijke toolondersteuning	Beleid Ongedefinieerd beleid en/of normen Proces Niet gedocumenteerd proces Zeer beperkte scope ca 50% Regelmatige maar inconsistente uitvoering Onregelmatige rapportage aan de belangrijkste belanghebbenden. People Geen rollen en verantwoordelijkheden gedefinieerd Technologie Geen of gedeeltelijke toolondersteuning	Beleid Gedefinieerd beleid en/of normen Proces Gedocumenteerde processen Standaard scope ca 75% Regelmatige en consistente uitvoering Regelmatige rapportage aan de belangrijkste stakeholders. People Gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden Technologie Geen of gedeeltelijke toolondersteuning	Beleid Gedefinieerd beleid en/of normen Proces Gedocumenteerde processen Standaard scope ca 98 - 100 % Regelmatige en consistente uitvoering Regelmatige rapportage en monitoring van de behandeling. People Gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden Voldoende middelen Technologie Workflow ondersteund door tools	Beleid Gedefinieerd beleid en/of normen Proces Gedocumenteerde processen Standaard scope 100 % Regelmatige en consistente uitvoering Regelmatige rapportage en monitoring van de behandeling KPI-gebaseerde verbetering. People Gedefinieerde rollen en verantwoordelijkheden Voldoende middelen Technologie Workflow ondersteund door tools